Ulkoasiainministeriö NEUVOSTORAPORTTI UM2017-00804

POL-30 Lee Stefan(UM) 19.07.2017

Asia
Ulkoasiainneuvosto 17.7.2017;yhteenvetoraportti

Kokous
Ulkoasiainneuvosto 17.07.2017 - 17.07.2017

Globaalistrategian toimeenpanon osalta vahva tuki jäsenmailta käynnistetyn työn jatkamiselle puolustuksen ja turvallisuuden kokonaisuuden sekä resilienssin ja integroidun lähestymistavan suhteen. Toivottiin strategian kunnianhimoisen toimeenpanon jatkamista. Uusiksi prioriteeteiksi nostettiin EU:n tuki sääntöpohjaiselle kansainväliselle järjestelmälle (erit. YK) sekä alueellisille kumppanuuksille, joista erityishuomion kohteena on Länsi-Balkan. Yksityiskohtiin uusien prioriteettien toimeenpanossa etenemisestä palataan syksyllä. Painotettiin tavoitteiden saavuttamisen edellyttävän myös riittäviä resursseja EU:n ulkoiselle toiminnalle.

Ilmaistiin vakava huoli Pohjois-Korean ohjuskokeiden seurauksena kiristyneestä turvallisuustilanteesta Korean niemimaalla ja laajemmin koillis-Aasiassa. Katsottiin, että kaikki diplomaattiset ponnistukset on kytkettävä lopettamaan ydin- ja ohjusohjelmat ja tältä pohjalta on palattava takaisin neulottelupöytään. Kiinan keskeistä asemaa tilanteen liennyttämisessä painotettiin. Todetiin valmius harkita uusien pakotteiden käyttöönottoa.

Libya-keskustelussa painotettiin YK:n roolia poliittisen kriisin ratkaisun aikaansaamisessa ja annettiin vahva tuki YK:n uudelle Libya-erityisedustajalle Ghassan Salamélle. Pidettiin tärkeänä, että eri osapuolet saatetaan mahdollisimman pian keskusteluyhteyteen poliittisen ratkaisun löytämiseksi ja tilanteen vakauttamiseksi. Muuttoliikkeen osalta ilmaistiin huoli Libyassa sijaitsevista keskuksista ja painotettiin tarvetta tehokkaasti puuttua ihmissalakuljetukseen ja siihen kytkeytyvään järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Neuvosto hyväksyi A-kohtien alla myös päätöksen jatkaa EUBAM Libyan mandaattia, EU:n pakotteiden vuositarkastelun sekä uudet rajoittavat toimenpiteet tiettyjen ihmiskauppaan ja maahantulijoiden salakuljetukseen käytettyjen tuotteiden osalta.□□□

Ministerit kävivät epävirallisen lounaskeskustelun muuttoliiketilanteesta erityisesti keskisen Välimeren reitillä yhdessä maailman siirtolaisjärjestön IOM:n johtaja William Singin ja YK:n pakolaisjärjestön UNHCR:n johtaja Filippo Grandin kanssa . □□

Kokouksen avaus

Nostettiin esiin lokakuun 2017 EU-CELAC-huippukokous. Agendalla muun muassa multilateralismi, kauppasuhteet ja ilmastonmuutos. Huippukokouksen aattona järjestetään ulkoministerikokous.

Todettiin Mosulin vapauttamisen korostavan tarvetta EU:n lisätukeen Irakin tulevaisuudelle ISIL:in lyömisen jälkeen. Irakiin perustettavan siviilikriisinhallintaoperaation kriisinhallintakonsepti (CMC) hyväksyttiin UAN:in yhteydessä.

Todettiin Venezuelan tilanteen jälleen kehittyneen huolestuttavampaan suuntaan. Valmisteilla on EU28-lausunto ennen kansanäänestystä 30.7. uudesta perustuslakia säätävästä kansalaisneuvostosta (*constituent assembly*).

Todettiin Euroopan parlamentin hyväksyneen Euroopan kestävän kehityksen rahaston (EFSD) perustamisen. Rahaston perustaminen on keskeisin instrumentti ulkoisen investointisuunnitelman toimeenpanossa ja erittäin tärkeää myös marraskuun EU-Afrikka -huippukokouksen näkökulmasta. Investointisuunnitelman tarkoitus on tukea investointeja Afrikkaan ja EU:n naapurustoon.

Avausosuudessa olivat lisäksi esillä korkea edustaja Mogherinin viikon takainen tapaaminen Venäjän UMI Lavrovin kanssa, EU:n Syyria-sivutapahtuma syyskuun UNGA-viikolla New Yorkissa sekä MH-17-lennon tuhon kolmas vuosipäivä.

Globaalistrategian toimeenpano

Uusiksi toimeenpanon prioriteeteiksi tulevana vuonna esitettiin multilateraalin globaalihallinnan vahvistamista sääntöpohjaisen kansainvälisen yhteistyön edistämiseksi erityisesti YK-kontekstissa sekä alueellisia kumppanuuksia erityisesti Länsi-Balkanin osalta. Sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden yhtymäkohdissa toimimista painotettiin tärkeänä läpileikkaavana teemana.

Jäsenmaiden puheenvuoroissa ilmaistiin vahva tuki esitetyille prioriteeteille. Puheenvuoroissa painotettiin aloitetun työn viemistä eteenpäin erityisesti puolustuksen ja turvallisuuden alueella, kuten myös jo käynnistettyjä toimia unionin oman ja kumppanimaiden resilienssin vahvistamiseksi sekä integroidun lähestymistavan osalta. Usea jäsenmaa korosti myös riittävien resurssien turvaamista EU:n strategiselle viestinnälle naapurustossa. Lisäksi esitettiin myös gender- ja tasa-arvokysymysten huomioimista kaikessa strategian toimeenpanossa sekä sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden yhtymäkohdissa toimimisen parantamista.

Länsi-Balkania pidettiin perusteltuna ykkösprioriteettina alueellisten kumppanuuksien osalta. Erityisesti Länsi-Balkanin ja naapuruston osalta korostettiin yhteistyön teemoina terrorismintorjuntaa, resilienssin vahvistamista, muuttoliikeyhteistyötä ja järjestäytyneen rikollisuuden vastaista työtä. Muutama jäsenmaa muistutti laajentumispolitiikan olevan EU:n vaikutusvallan ydin Länsi-Balkanilla. Usea jäsenmaa piti Länsi-Balkanin sekä eteläisen ja itäisen naapuruston ohella tärkeänä myös kaukaisempien kumppaneiden kanssa tehtävää yhteistyötä. Moni painotti myös transatlanttisen suhteen tärkeyttä toimeenpanon priorisoinnissa.

Suomen puheenvuorossa todettiin konkreettisia tuloksia jo saavutetun turvallisuuden ja puolustuksen alalla; nyt on tärkeää edetä puolustusyhteistyön kehittämisessä, ml. PRY:n konkretisoimisessa sekä kriisinhallinnan kehittämisessä (responsiveness). Konfliktinesto ja rauhanvälitys on nostettava agendalla korkeammalle; integroitu lähestymistapa tarkoittaa sekä parempaa koordinaatiota jäsenmaiden ja EU-instituutioiden kesken että lisäresursseja konflikteja ennaltaehkäisevään työhön.

EU:n tulee olla aktiivinen kansainvälisen sääntöpohjaisen järjestelmän vahvistamisessa, mukaan lukien tuki YK:n pääsihteeri Guterresin ajamille uudistuksille YK:ssa. Keskeistä on jäsenmaiden yhtenäisyys .

Pohjois-Korea

Kaikki puheenvuoron käyttäneet ilmaisivat huolensa tilanteesta ja eskaloitumisen vaarasta. Ballistista mannertenvälistä ohjuskoetta pidettiin vakavana uhkana paitsi alueelliselle turvallisuudelle myös koko non-proliferaatio-regiimin tulevaisuudelle. Ohjus- ja ydinaseohjelmaongelman lisäksi Pohjois-Korean ihmisoikeustilannetta pidettiin hälyttävänä. Katsottiin, että kaikki diplomaattiset ponnistukset on kytkettävä lopettamaan ydin- ja ohjusohjelmat ja tältä pohjalta on palattava takaisin neulottelupöytään. Kiinan keskeistä asemaa tilanteen liennyttämisessä painotettiin. Todettiin tarve nostaa diplomaattista painetta ja valmius harkita uusien pakotteiden asettamista. Lisäksi painotettiin tärkeyttä varmistaa käyttöönotettujen pakotteiden tehokas täytäntöönpano.

Keskustelun päätteeksi hyväksyttiin neuvoston päätelmät.

Libya

Puheenvuoroissa painotettiin poliittisen kriisin ratkaisun tärkeyttä muiden keskeisten haasteiden - erityisesti muuttoliikehallinnan ja terrorismin vastaisen toiminnan – kannalta. Useissa puheenvuoroissa korostettiin maan vakauden merkitystä alueen turvallisuuden ja vakauden kannalta ja ilmaistiin huolta Persianlahden kriisin heijastumisriskistä. Pidettiin tärkeänä, että osapuolet saatetaan mahdollisimman pian keskusteluyhteyteen poliittisen ratkaisun löytämiseksi ja tilanteen vakauttamiseksi. Puheenvuoroissa painotettiin YK:n roolia poliittisen kriisin ratkaisun aikaansaamisessa ja annettiin vahva tuki YK:n uudelle Libya-erityisedustajalle Ghassan Salamélle. Hallitsemattoman muuttoliikkeen saamiseksi aisoihin painotettiin tärkeyttä puuttua ihmissalakuljetukseen ja siihen liittyvään organisoituun rikollisuuteen. Usea jäsenmaa ilmaisi huolensa Libyassa olevien keskusten oloista ja peräänkuulutti yhteistyön laajentamista YK:n kanssa olosuhteiden parantamiseksi keskuksissa.

Neuvosto hyväksyi A-kohtien alla päätöksen jatkaa EUBAM Libyan mandaattia, EU:n pakotteiden vuositarkastelun sekä uudet rajoittavat toimenpiteet tiettyjen ihmiskauppaan ja maahantulijoiden salakuljetukseen käytettyjen tuotteiden osalta.

Muuttoliike

Ministerit kävivät epävirallisen lounaskeskustelun muuttoliiketilanteesta erityisesti keskisen Välimeren reitillä yhdessä maailman siirtolaisjärjestön IOM:n johtaja William Singin ja YK:n pakolaisjärjestön UNHCR:n johtaja Filippo Grandin kanssa.

Suomen edustajat
Ulkoministeri Timo Soini

Asiakirjat

Liitteet

Viite

Asiasanat	Libya, Pohjois-Korea, UAN Ulkoasiainneuvosto, YUTP, muuttoliike
Hoitaa	**UM**
Tiedoksi	EUE, LVM, OKM, OM, PE, PLM, SM, STM, TEM, TPK, VM, VNK, YM